

(*)Facultade de Ciencias da Educación

(*)Presentación da Facultade

(*)

A Facultade de Educación é a escola de escolas: unha institución pública ao servizo de todas as persoas interesadas na mellora continua da educación e dos servizos sociais. Trátase dun centro universitario que se asenta sobre a historia dos centros de formación de mestres/as, educadores/as sociais e traballadores/as sociais, pero tamén sobre a historia do ensino e dos servizos sociais.

É unha facultade, polo tanto, que tenta incorporar todos os medios técnicos posibles, pero sen renunciar a un pasado que se constrúe sobre o esforzo colectivo dos profesionais e da cidadanía.

Os cambios respecto ao presente son considerables. Pero hai algo que unha facultade de educación debe contribuír a que se manteña: o espírito solidario dos veciños/as e a percepción da escola como propia, como asunto da comunidade.

Agardo que as persoas que elixen esta facultade para realizar os seus estudos teñan esa mentalidade de pertenza a un grupo que constrúe o futuro colectivo da educación e dos servizos sociais.

A oferta educativa para o próximo curso 2013-2014 no Centro é:

Catro títulos de Grao:

- GRADO EN EDUCACIÓN INFANTIL
- GRADO EN EDUCACIÓN PRIMARIA
- GRADO EN EDUCACIÓN SOCIAL
- GRAO EN TRABALLO SOCIAL

Catro títulos de Máster:

- Master en Dificultades de Aprendizaxe e procesos cognitivos
- Master en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos
- Master en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares
- Master en Profesorado de Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino dos Idiomas (especialidades de Orientación, Xeografía, Historia, Humanidades, Matemáticas e Tecnoloxía) Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudantes en programas de mobilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

(*)Equipo Decanal

(*)

O Equipo Decanal está composta polos seguintes membros:

Decana:

D.ª Mercedes Suárez Pazos

Vicedecanos/as:

D. Ramón Ángel Fernández Sobrino

D.ª María del Mar García Señorán

D. Xosé Manuel Cid Fernández

D.ª María del Pino Díaz Pereira

Secretario:

D. Antonio González Fernández

(*)Localización

(*)

LOCALIZACIÓN DA FACULDADE.**Dirección postal:**

Facultade de Ciencias da Educación

R/. Doctor Temes, s/n 32004 Ourense

A Facultade de Ciencias da Educación atópase no denominado Edificio Facultades ou Edificio de Ferro, contando ademais con outros espazos docentes situados nos pavillóns 1 e 2.

Directorio telefónico:

Conserxería: 988 387 101

Secretaría alumnado Graos : 988-387-168, 98- 387-194, 988-36-890

Secretaría alumnado Mestrados: 988 368 893

Decanato: 988-387-159

Correo electrónico:

Secretaría alumnado: secexbo@uvigo.es

Secretaría Decanato: sdexbo@uvigo.es

(*)Grao en Educación Infantil

Subjects**Year 2nd**

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
O05G110V01301	Education: Health education	1st	6
O05G110V01302	Education: Diversity and the inclusive school	1st	6
O05G110V01303	Education: Teaching and orientation with the family	1st	6
O05G110V01304	Psychology: Psychological foundations of early intervention	1st	6

O05G110V01305	Psychology: Prevention and treatment of difficulties in childhood learning	1st	6
O05G110V01401		2nd	6
O05G110V01402		2nd	6
O05G110V01403		2nd	6
O05G110V01404		2nd	6
O05G110V01405	Foreign language 1: French	2nd	6
O05G110V01406	Foreign language 1: English	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica**

Subject	Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica			
Code	O05G110V01301			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Cid Manzano, M ^a del Carmen			
Lecturers	Cid Manzano, M ^a del Carmen			
E-mail	mccidmanzano@edu.xunta.es			
Web				
General description				

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B20	Iniciativa e espírito emprendedor

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
1. Coñecer os principios básicos do desenvolvemento e dos comportamento saudables.	A1 A2 A3 A4 A5 A8	B1 B4 B6 B13 B14 B15
2. Identificar no alumnado trastornos relacionados coa saúde: alimentación, desenvolvemento psicomotor, a atención, a percepción auditiva e visual, o sono, etc.	A1 A8	B1 B12 B14 B15
3. Colaborar cos profesionais especializados en temas de saúde infantil.	A1 A2 A3 A5 A8 A9 A10 A12	B2 B3 B8 B9 B11 B13 B14 B15 B16 B20
4. Detectar e valorar carencias afectivas e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.	A1 A8 A10 A12	B12 B14 B15
5. Saber deseñar, elaborar e avaliar actividades e recursos didácticos para temáticas relacionadas coa saúde do alumnado.	A1 A2 A3 A4 A5 A7 A8 A9 A10 A11 A12	B1 B2 B3 B5 B6 B8 B13 B14 B15 B16 B17 B21
6. Saber avaliar programacións, realizadas tendo en conta as directrices establecidas por la lexislación vixente para a etapa educativa de infantil.	A1 A2 A3 A4 A5 A7 A8 A9 A10 A11 A12	B1 B2 B3 B5 B6 B8 B9 B11 B13 B14 B15 B16 B21

Contidos

Topic	
1. Concepto de saúde	Evolución histórica do concepto de saúde. Elementos que configuran o actual concepto de saúde. Factores condicionantes da saúde.
2. Aproximación al concepto de Educación para a saúde (EpS).	Modelos en EpS. Promoción da saúde. Estratexias didácticas para promover a EpS na escola.
3. Alimentación e consumo	Alimentación e nutrición. Componentes dos alimentos. Novos alimentos. Dieta equilibrada. Problemas asociados a unha mala alimentación. Hábitos alimentarios. Alimentación e consumo.
4. Educación afectivo-sexual	Sexualidade e as súas funcións. Identidade sexual. Sexo-xenero. Orientación sexual. Conductas sexuais.

5. Orientacións sobre o consumo de drogas	Alcohol e tabaco. Outras drogas.
6. Outros temas relacionados coa saúde	Hixiene e saúde, contaminantes e a saúde, accidentes infantís.
7. Desenvolvemento da EpS na escola.	Recursos. Actividade. Técnicas de avaliación

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Sesión maxistral	20	10	30
Traballos de aula	22	26	48
Titoría en grupo	7	23	30
Traballos tutelados	0	40	40
Probas de resposta curta	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Sesión maxistral	Clases maxistras dialogadas sobre temas de fundamentación teórica. As exposicións teóricas realizadas serán en modo presentación PowerPoint. Estas teñen por finalidade, presentar ao alumnado unha información organizada e estruturada en forma de cadros e esquemas de sínteses. Co fin de mellorar o valor didáctico deste método expositivo introdúciense elementos de motivación que inviten ao alumnado á participación, ao debate razoado e xeren un ambiente de aprendizaxe dinámica e aberto. Para que isto suceda, se incorporan paralelamente os seguintes recursos e estratexias didácticas: exploración das ideas ou coñecementos previos dos estudantes, proxección de materiais audiovisuais, comentarios de textos, animacións, etc.
Traballos de aula	O principal obxectivo será iniciar ao alumnado no desenvolvemento de determinadas habilidades, capacidades e destrezas para traballar a Educación para a saúde nas aulas de Educación Infantil.
Titoría en grupo	Sesións presenciais que o alumno en pequeno grupo mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballos tutelados	Asesoramento individual ou en grupo, na aula e nas sesións de titoría.
Titoría en grupo	Asesoramento individual ou en grupo, na aula e nas sesións de titoría.

Avaliación

	Description	Qualification
Sesión maxistral		5
	Valorarase a asistencia regular ás clases e a participación activa.	
Traballos de aula	Valorarase a asistencia regular e a participación activa nas diferentes sesións prácticas programadas na materia. Cartafol/dossier de documentos elaborados polo estudante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.	20
Titoría en grupo		20
	Valoración do desenvolvemento de actividades sobre Educación para a saúde e do proceso de aprendizaxe. O alumnado, de xeito individual ou en grupo, elabora documentos ou actividades sobre distintas temáticas da materia que incluíra nun edublog. Prepara investigacións, memorias, comentarios críticos de lecturas, presentacións, vídeos, webquest, bandas deseñadas, etc. Valorarase a si mesmo a participación nos foros desenvolvidos no edublog.	
Traballos tutelados	Traballos e proxectos O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	40
Probas de resposta curta	Exame escrito (preguntas curtas ou tipo test) que versará sobre os contidos teóricos do temario e as actividades realizadas no aula.	15

Other comments on the Evaluation

Poderán recuperar as competencias non adquiridas na convocatoria de final de cuatrimestre ou na correspondente ao mes de xullo, manténdoseles a nota das probas/actividades xa superadas.

Os estudantes que non poidan asistir a clase contarán con actividades e probas alternativas.

No seguinte enlace podense consultar día/hora/lugar do exame (apartado *datas exames*):

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

Educación para la salud : guía práctica para promover estilos de vida saludables. Madrid : Pirámide, D.L.

Dapía Conde (2000): *Educación para a saúde como reto do século XXI, orientacións para a súa avaliación*. Vigo: Servicio de publicacións da Universidade de Vigo.

Molina, M.C. e Fortuna, M. (2003): *Experiencias educativas para la promoción de la salud y la prevención*. Barcelona: Alertes Psicopedagogía.

Salas, C. (2008): *La Educación para la salud del siglo XXI : comunicación y salud*. Madrid: Díaz de Santos. *Xunta de Galicia (2009). Decreto 330/ 2009, do 4 de xuño, polo que se establece o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia.*

Recomendacións

Other comments

As estratexias de ensino deberán adaptarse as circunstancias que se vaian producindo o longo do curso

IDENTIFYING DATA**Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade**

Subject	Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade			
Code	O05G110V01302			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	González Fontão, María del Pilar			
Lecturers	González Fontão, María del Pilar			
E-mail	mpfontao@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/mpfontao			

General description A materia "Escola Inclusiva e Atención á Diversidade" ven a constituir unha asignatura de Formación Básica enmarcada no 2º curso do Plan de Estudos de Formación do Grao de Educación Infantil. Esta asignatura resulta relevante para a formación do futuro docente dado que nela analízanse e desenvólvense tendencias e aportacións actuais que permiten un acercamento ós coñecementos básicos sobre a Educación en situacións de diversidade. Así, a principal aprendizaxe que se pretende suscitar a través desta materia é a relativa á natureza e problemas que afectan á educación cando se enfrenta a situacións educativas heteroxéneas en Educación Infantil.

Dacordo coa actual situación do sistema educativo precisase duns profesionais cualificados que, ademais de dispoñer dun coñecemento xeral acerca do deseño e planificación do ensino, ás características do proceso de ensino-aprendizaxe, etc., é necesario que sepan realizar esos deseños adaptados á diversidade de alumnado que teñen os centros educativos e as correspondentes aulas, tamén é preciso que coñezan as diferentes situacións educativas de nenos/as que presentan dificultades de aprendizaxe e atención co fin de descubrir e dispoñer medios e metodoloxías adecuadas, capaces de ofrecer as mellores posibilidades de educación e inclusión escolar.

Por conseguinte, esta materia, desde a perspectiva pedagóxica, constitúe un dos eixes centrais da formación do Grao en Educación Infantil xa que as competencias a desenvolver capacitarán ao futuro docente para, ademais de coñecer a normativa legal e comprender que os Proxectos de Centro han de asumir a diversidade, poder identificar diversas necesidades educativas e saber desenvolver as oportunas intervencións na aula co obxecto de realizar unha axeitada atención educativa.

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese

B2	Capacidade de organización e planificación
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Liderado
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Identificar dificultades de aprendizaxe relacionadas coa atención á diversidade en contextos inclusivos	A1 A2 A6	B1 B12 B21
Estructurar e promover o aprendizaxe autónomo dos alumnos á luz dos obxectivos e contenidos propios do correspondente nivel educativo, desenvolvendo estratexias que eviten a exclusión e a discriminación.	A2 A3 A5 A11	B1 B2 B6 B7 B8 B9 B13 B15 B16 B20 B21
Respetar as diferencias culturais e persoais dos alumnos e demais membros da comunidade educativa.	A3 A4 A5 A12	B10 B11 B12 B14 B16 B19
Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades e realizar actividades educativas de apoio no marco dunha educación inclusiva.	A2 A3 A4 A5 A11	B1 B2 B5 B6 B7 B8 B15 B17 B20 B21
Experimentar un clima de relación positivo e de respecto que evite a exclusión ou discriminación mediante a construción de normas de convivencia democrática, afrontando e resolvendo de forma colaborativa situacións problemáticas e conflitos interpersonais de natureza diversa, como modelo de relación que logo poidan aplicar a súa práctica profesional	A3 A4 A5	B2 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B14 B16

Dinamizar có alumnado a construción participada de regras de convivencia democrática, e afrontar e resolver de forma colaborativa situacións problemáticas e conflitos interpersonais de natureza diversa.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B7
	A4	B8
	A5	B9
Adquirir habilidades básicas de deseño e aplicación didáctica adaptada que faciliten a inclusión de estudantes con necesidades específicas de apoio educativo e desenvolver propostas de acción dentro dun enfoque comprensivo da educación diversificada.		B11
		B13
		B14
	A2	B1
	A3	B2
	A4	B5
	A5	B6
	A11	B7
		B8
		B9
		B11
Deseñar e desenvolver proxectos educativos e unidades de programación que permitan adaptar o currículo ao contexto sociocultural e as diferentes características do alumnado.		B13
		B14
		B15
		B16
		B17
		B20
		B21
	A1	B1
	A3	B2
	A5	B6
Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites.	A9	B7
	A11	B8
		B9
		B13
		B14
		B15
		B17
		B20
	A4	B2
	A5	B7
	A11	B8
Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción entre iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, a traballo cooperativo e o esforzo individual.		B9
		B11
		B14
		B15
		B17
		B20
		B21
	A2	B7
	A3	B9
	A4	B11
	A5	B14
Saber informar aos outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais.	A11	B15
		B17
		B20
		B21
	A1	B2
	A4	B7
	A9	B8
	A10	B9
	A11	B10
	A12	B11
		B12
		B13
		B14
		B15
		B16
		B17
		B18
		B20
		B21

Contidos

Topic

Bloque I. Bases conceptuais do ámbito disciplinar	1. O sistema educativo desde unha óptica inclusiva. 2. Principios e características da escola integradora e da escola inclusiva. 3. Inclusión e exclusión escolar. Barreiras ó aprendizaxe.
Bloque II. Marcos de actuación no campo educativo	4. Estratexias educativas de atención á diversidade nos centros educativos. 5. Organización dos servizos profesionais (Orientadores, Profesores de Apoio,[]) 6. Diagnóstico e avaliación para a atención á diversidade. 7. Medidas de atención á diversidade. Adaptacións curriculares.
Bloque III. Procesos de intervención educativa.	9. Atención educativa ás dificultades de aprendizaxe: Detección e intervención 9.1. Aspectos didácticos na adquisición da lectura 9.2. Aspectos didácticos na adquisición da escritura 9.3. Aspectos didácticos na adquisición das matemáticas

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Sesión maxistral	14	30	44
Resolución de problemas e/ou exercicios	13	18	31
Traballos de aula	11	4	15
Titoría en grupo	7	16	23
Traballos tutelados	0	32	32
Probas de resposta curta	2	0	2
Cartafol/dossier	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	Ofrecerase a atención personalizada durante todo o proceso de ensino e aprendizaxe da materia en relación a realización das diferentes tarefas metodolóxicas como son a elaboración de traballos, dossier, resolución de problemas e exercicios varios que se contemplan no programa. Do mesmo xeito, realizaranse nas horas de titoría establecidas para cada caso e dúbida por parte do alumnado.
Traballos de aula	Ofrecerase a atención personalizada durante todo o proceso de ensino e aprendizaxe da materia en relación a realización das diferentes tarefas metodolóxicas como son a elaboración de traballos, dossier, resolución de problemas e exercicios varios que se contemplan no programa. Do mesmo xeito, realizaranse nas horas de titoría establecidas para cada caso e dúbida por parte do alumnado.
Titoría en grupo	Ofrecerase a atención personalizada durante todo o proceso de ensino e aprendizaxe da materia en relación a realización das diferentes tarefas metodolóxicas como son a elaboración de traballos, dossier, resolución de problemas e exercicios varios que se contemplan no programa. Do mesmo xeito, realizaranse nas horas de titoría establecidas para cada caso e dúbida por parte do alumnado.

Avaliación		
	Description	Qualification
Resolución de problemas e/ou exercicios	Presenciais Semipresenciais	25
Traballos de aula	Presenciais: 15% Semipresenciais: 5%	15
Traballos tutelados	Todo o alumando	20
Probas de resposta curta	Presenciais: 40% Semipresenciais: 50% Non presenciais: 80%	40

Other comments on the Evaluation

1. A asistencia e participación nas actividades de clase teóricas e actividades prácticas
2. A realización dun traballo monográfico e a aprendizaxe en grupo.
3. A resolución de cuestións e problemas prácticos que se recollerán nun dossier ao final do cuatrimestre.
4. A realización dun exercicio escrito, a final de cuatrimestre, que consistirá nunha proba breve sen material.

Criterios de avaliación:

Criterios de avaliación de carácter xeral

Precisión conceptual cun nivel de adecuación e profundidade pertinente.

Asistencia, participación activa e implicación no desenvolvemento das actividades realizadas.

Colaboración no traballo realizado na clase teórica e nas actividades tuteladas.

Realización dunha proba escrita ó final do cuatrimestre.

Criterios de avaliación de carácter específico

Teoría

Precisión e dominio conceptual, nivel de análise crítico-reflexivo, amplitude e adecuación dos contidos abordados.

Coñecemento asentado e razoado de criterios didáctico-organizativos de aplicación no proceso de ensino-aprendizaxe co alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

Prácticas de aula.

Asistencia e desenvolvemento das prácticas.

Extensión, adecuación das actividades prácticas

Plantexamento e resolución de problemas e cuestións de investigación de forma creativa

Traballo grupal

Orixinalidade, contido desenrolado e claridade expositiva

Enxuzamento crítico fundamentado de problemas extraídos da práctica en relación ás necesidades específicas de apoio educativo.

Neste sistema de avaliación teranse en conta ás diferentes características persoais e profesionais do alumnado. Para elo, a principio de curso (a primeira quincena de clases), os alumnos matriculados deberán entregar ficha e elixir a opción (de entre as seguintes) ca que desexan ser avaliados

As actividades non superadas durante o cuatrimestre poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo, manténdose as puntuacións previamente conseguidas.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non a clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

No seguinte enlace podense consultar día/hora/lugar do exame (apartado datas exames):

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica:

- ARMAS, M. (2007). *Prevención e intervención ante problemas de conducta. Estrategias para centros educativos y familias*. Madrid: Wolters Kluwer.
- ARNAIZ, P. (2003). *Educación inclusiva: una escuela para todos*. Aljibe: Málaga.
- ROJAS DEL ALAMO, P. (2005). *Bases pedagógicas de la Educación Especial: Profesionales y Programas*. Granada: Grupo Editorial Universitario.
- LUQUE PARRA, D.J. (2006). *Orientación educativa e intervención psicopedagógica en el alumnado con discapacidad: análisis de casos prácticos*. Archidona: Aljibe.
- Kyriazopoulou, M. y Weber, H. (editors) 2009. *Desarrollo de indicadores sobre educación inclusiva en Europa*, Odense, Denmark: European Agency for Development in Special Needs Education.

Bibliografía complementaria:

- AINSCOW, M. (2001). *Desarrollo de escuelas inclusivas: Ideas, propuestas y experiencias para mejorar las instituciones escolares*. Narcea: Madrid.
- DEUTSCH-SMITH, D. (2007). *Bases psicopedagógicas de la educación especial: enseñando en una época de oportunidades*. Pearson Alhambra
- VIDAL, J.G.; MANJÓN, D.G.; HERRERA, J.A. (2005). *Guía para la programación e intervención en Educación Especial*. Madrid: EOS Gabinete de Orientación Psicológica.
- SEIJO, D. (2008). *Educación especial, competencias docentes para atención de alumnos con necesidades específicas de apoyo educativo: formación y recursos didácticos*. Port-Royal Ediciones.
- SÓLA MARTINEZ, T.; LÓPEZ URQUIZAR, N. y CÁCERES RECHE, M^a. P. (2006). *Perspectivas didácticas y organizativas de la educación especial*. Granada: Grupo Editorial Universitario.
- Información Complementaria:
- AA.VV. (2006). *La intervención en educación especial: propuestas desde la práctica*. Madrid: CCS.
- ACOSTA, V.M. (2006). Los problemas de las personas sordas para su integración en el mundo laboral. Análisis de la realidad y propuestas de acción. *Innovación Educativa*, 16, 257-273.
- ALCANTUD, F.; SOTO, F.J. (2003). *Tecnologías de ayuda en personas con trastornos de comunicación*. Nau Llibres: Valencia.
- AMORÓS, P. y AYERBE, P. (2000). *Intervención educativa en inadaptación social*. Madrid: Síntesis.
- BAÑASCO, M.R. (2007). *La inteligencia emocional en educación especial*. Tutorial Formación, S.L.L.
- BENITO, Y. (Coord.) (2000). *Intervención e investigación psicoeducativas en alumnos superdotados*. Salamanca: Amarú.
- BARRACA, J. ARTOLA, T. (2004). La identificación de alumnos con altas capacidades a través de la EDAC. *Revista de Psicología y Psicopedagogía*, 3 (1) 3-18.
- CARDONA MARTÍN, M. y otros (2001). *Adaptemos la escuela. Orientaciones ante la discapacidad motórica*. Archidona: Aljibe.
- CURRAS, C. (2001). A orientación educativa e profesional en Galicia. *Revista Galega do Ensino*. Educación Especial, 32, 25-34.
- DEUTSCH-SMITH, D. (2007). *Bases psicopedagógicas de la educación especial: enseñando en una época de oportunidades*. Pearson Alhambra
- ECHEITA SARRIOMANDIN, G. (2006). *Educación para la inclusión o educación sin exclusiones*. Madrid: Narcea.
- ELLIS, J. L. y WILLINSKY (1999). *Niños y mujeres superdotadas*. Madrid: Narcea.
- ESTEBAN, R.M. (2002). *Adaptaciones curriculares individuales y diversificación curricular. La respuesta del profesor a las necesidades educativas especiales*. Granada: Grupo Editorial Universitario.

- ESTRELLA, E. (2007). Nuevas tecnologías aplicadas a la educación especial. Tutorial Formación, S.L.L.
- Fernández Batanero, J. M. (2010). Estrategias y prácticas educativas eficaces para la inclusión educativa: Un estudio de caso en Andalucía. Archivos Analíticos de Políticas Educativas=Education Policy Analysis Archives, 18, 22.
- Fernández Batanero, J. M. (2011). A la búsqueda de elementos diferenciadores que aumentan los resultados y las expectativas de alumnos en riesgo de exclusión educativa. Revista de educación, ISSN 0034-8082, Nº 355, 2011, págs. 197-199.
- GALLEGO ORTEGA, J.L. (2007). La gestión del aula para aprender lengua. *Innovación Educativa*, 17, 187-195.
- GARCIA FERNANDEZ, J. A. (2001). Contextos escolares inclusivos e alumnos con necesidades educativas especiales. *Revista Galega do Ensino*. Educación Especial, 32, 73-88.
- GARCIA SEIJO, M.I. y FERREIRO, X. (2006). A inmigración e as súas consecuencias na escola: unha proposta de traballo para a titoría educativa. *Innovación Educativa*, 16, 111-119.
- GONZALEZ FONTAO, M. P. (1997). La atención a la diversidad. En CID, A. (Coord.). *Practicum I. Prácticas de observación para el título de Maestro* (Pp. 105-116). Orense: Copytema.
- GONZALEZ FONTAO, M. P. (1997). *Capacidad de imagen y creatividad*. Vigo: Servicio de publicaciones de la Universidad de Vigo.
- GONZALEZ FONTAO, M. P. y MARTINEZ SUAREZ, E. (2007). Evaluación cualitativa de la creatividad. *Innovación Educativa*, 17, 209-220.
- GUINEY, D.; O'BRIEN, T. (2003). *Atención a la diversidad en la enseñanza y el aprendizaje. Principios y práctica*. Alianza Editorial: Madrid.
- HERNANDEZ, A. (2008). *Aspectos generales y legislación internacional sobre educación especial*. Impredisur, S.L.
- LOPEZ OCAÑA, A.; ZAFRA, M. (2003). *La atención a la diversidad en la Educación Secundaria Obligatoria*. Octaedro: Barcelona.
- LOPEZ SÁNCHEZ, M. (2006). *La dignificación del alumnado con necesidades educativas especiales*. Granada: Grupo Editorial Universitario
- LOU ROYO, M.A. y LOPEZURQUIZAR, N. (2005). *Bases psicopedagógicas de la Educación Especial*. Madrid: Pirámide.
- MARQUEZ, E. y GARCIA-CANO, M. (2006). Educación intercultural y aprendizaje cooperativo. Una propuesta de innovación educativa en el aula. *Innovación Educativa*, 16, 121-131.
- MARTIN, E.J. (2008). *Programación didáctica de una aula muy especial*. Tutorial Formación, S.L.L.
- MIÑOZ, J.M.; RIOS DE DEUS, M.P. (2004). Atención a la diversidad y calidad. *Revista Española de Orientación y Psicopedagogía*, 15 (2) 413-424.
- MONFORT, M. (2001). *Estimulación del lenguaje oral*. Madrid: ENTHA.
- MUNTANER, J. J. (2001). A figura do profesor de apoio no proceso de atención á diversidade. *Revista Galega do Ensino*. Educación Especial, 32, 107-128.
- NIETO, J. y BOTIAS, F. (2000). *Los equipos de orientación educativa y psicopedagógica*. Barcelona: Ariel.
- PARRILLA, A. (2001). O longo camiño cara á inclusión. *Revista Galega do Ensino*. Educación Especial, 32, 35-54.
- PUIGDELLIVOL, I. (2007). *La educación especial en la escuela integrada: una perspectiva desde la diversidad*. Editorial Graó.
- RUIZ, M.C. (2008). *La educación especial en Europa*. Asociación Procompal de Profesores Comprometidos con Almería.
- Salimbeni, O. (2011). Escuela y Comunidad: participación comunitaria en el sistema escolar. *Tendencias pedagógicas*, ISSN 1989-8614, Nº 17, 2011, págs. 19-31.
- SALVADOR MATA, F. (2000). *Como prevenir las dificultades en la expresión escrita*. Málaga: Aljibe.
- SALVADOR MATA, F. y GARCIA FERNANDEZ, I. (2007). Procesos cognitivos en la composición escrita de personas afectadas de parálisis cerebral. *Innovación Educativa*, 17, 229-238.
- SAN ANDRES, C. (2008). *Nuevas tecnologías aplicadas a la educación especial*. Ediciones Corintia S.R.L.
- SEIJO, D. (2008). *Educación especial, competencias docentes para atención de alumnos con necesidades específicas de*

apoyo educativo: formación y recursos didácticos. Port-Royal Ediciones.

SMITH, D.D. (2003). *Bases psicopedagógicas de la educación especial*. Madrid: Pearson Prentice Hall.

STAINBACK, S. y STAINBACK, W. (1999). *Currículo para facilitar el aprendizaje a todos los estudiantes*. Madrid: Narcea.

THOMAS, G; LOXLEY, A. (2007). *Reconstrucción de la educación especial y construcción de la inclusiva*. Editorial La Muralla, S.A.

TOLCHINSKY, L. (2002). *Procesos de aprendizaje y formación docente en condiciones de extrema diversidad*. Octaedro: Barcelona.

VEGA, A. (2001). *Los centros escolares ante la inadaptación social*. Málaga: Aljibe.

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Titoría e orientación coa familia/O05G110V01303

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102

Other comments

É convinte certo dominio da informática en canto/relación o manexo de aplicacións de carácter xeral (tratamento de textos, internet, programa de presentación, ...). Por outra banda os estudantes tamén deben ter coñecementos mínimos do uso da biblioteca (saber realizar búsquedas de información bibliográfica, bases de datos, etc.).

IDENTIFYING DATA**Educación: Tutoría e orientación coa familia**

Subject	Educación: Tutoría e orientación coa familia			
Code	O05G110V01303			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	González Fontão, María del Pilar			
Lecturers	González Fontão, María del Pilar			
E-mail	mpfontao@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/mpfontao			
General description	La asignatura Tutoría y Orientación con la Familia, está integrada en el módulo de Formación Básica. Se imparte en el 1º cuatrimestre del 2º curso correspondiente al Plan de Estudios de Educación Infantil. Esta materia pretende ser una herramienta eficaz, práctica y operativa para el estudiante [futuro docente- al tratar de situar los procesos de orientación y tutoría en el quehacer educativo diario así como establecer planes de acción tutorial partiendo de un planteamiento educativo inclusivo y altamente personalizado en colaboración con la familia. Cumple un papel importante en el plan de estudios derivado de su carácter formativo al ser considerada esta materia como una pieza básica que aglutina los diferentes actos docentes y trata de contribuir a la mejora de la calidad de la enseñanza.			

Competencias de titulación

Code	
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A10	Actuar como orientador de país e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Liderado
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia		
Expected results from this subject	Training and Learning Results	
(*)1. Conocer la evolución histórica de la familia, los diferentes tipos de familias, de estilos de vida y educación en el contexto familiar.	A3 A4 A10	B3 B7 B8 B12 B16
(*)2. Conocer y desempeñar la función tutorial y orientadora en relación con la educación familiar en el periodo de 0-6 años y coordinando la acción educativa referida a su grupo de alumnos.	A4 A5 A10	B2 B6 B7 B11 B13 B18
(*)3. Crear y mantener lazos de comunicación con las familias para incidir eficazmente en el proceso educativo	A3 A10	B3 B11 B12 B17 B18
(*)4. Relacionar la educación con el medio y cooperar con las familias y la comunidad	A2 A3	B10 B16 B22
(*)5. Diseñar estrategias de apoyo a las familias para evitar problemáticas de desarraigo y abandono escolar	A3 A10	B2 B3 B7 B8 B9 B14
(*)6. Mostrar habilidades sociales para entender a las familias y hacerse entender por ellas.	A4 A10	B7 B8 B9 B11 B18
(*)7. Promover y colaborar en acciones dentro y fuera de la escuela, organizadas por familias, ayuntamientos y otras instituciones con incidencia en la formación ciudadana.	A2 A3 A4 A12	B2 B3 B4 B8 B9 B16
(*)8. Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar con respecto a los cambios en las relaciones de género e intergeneracionales, la multiculturalidad e interculturalidad, la discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible.	A3 A12	B12 B13 B14 B19
(*)9. Promover la integración de la familia y la comunidad a los programas de educación especial.	A3 A4 A5 A6 A10	B8 B9 B11 B12 B14 B16 B21
(*)10. Abordar y resolver problemas de disciplina en el aula y conflictos en la familia promoviendo el trabajo cooperativo y el trabajo y el esfuerzo individuales.	A4 A5 A10 A12	B1 B2 B7 B8 B9 B11 B13 B18
Contidos		
Topic		

(*)1. Orientación y tutoría en el marco normativo actual	(*)1.1. Marco conceptual y relación entre tutoría y orientación 1.2. El tutor, tutoría y orientación en la legislación 1.3. La orientación en la Educación Infantil 1.3.1. Funciones del departamento en Educación Infantil 1.3.2. Organización del departamento de orientación 1.3.3. Plan de Orientación Escolar 1.3.4. Programas del plan de actuación 1.3.5. Seguimiento y evaluación del plan de actuación
(*)2. La Acción Tutorial: organización y planificación	(*)2.1. La Acción Tutorial en el marco de las competencias 2.2. Sentido y alcance de la Acción Tutorial 2.2.1. Perfil y funciones del profesor tutor 2.2.2. Características de la Acción Tutorial 2.2.3. Areas de la tutoría 2.3. Organización, planificación y programación de la Acción Tutorial 2.3.1. Objetivos de la Acción Tutorial 2.3.2. Agentes y sujetos de la Acción Tutorial 2.3.3. La Acción Tutorial en Educación Infantil 2.4. La orientación y tutoría enfocada hacia: el desarrollo personal, la acción grupal y la mejora del proceso de aprendizaje. 2.5. La evaluación en Acción Tutorial 2.6. El Plan de Acción Tutorial
(*)3. Técnicas e instrumentos para la Acción Tutorial y la Orientación Educativa	(*)3.1. La importancia de las técnicas e instrumentos de intervención 3.2. Principales técnicas e instrumentos utilizados para la tutoría y la orientación educativa: 3.2.1. La observación 3.2.2. La entrevista 3.2.3. El cuestionario 3.2.4. Técnicas de dinámica de grupos 3.2.5. Análisis de documentos y materiales
(*)4. Tutoría y orientación familiar	(*)4.1. El período de adaptación 4.1.1. La acogida de los niños 4.1.2. La acogida de las familias 4.2. El tutor ante las necesidades especiales 4.3. La participación de la familia en Educación Infantil. Intercambio de información

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Sesión maxistral	12	26	38
Tutoría en grupo	7	16	23
Traballos de aula	11	5	16
Resolución de problemas e/ou exercicios	14	20	34
Traballos tutelados	0	32	32
Probas de resposta curta	2	0	2
Cartafol/dossier	2	2	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Tutoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
---------------------	--

Atención personalizada

Methodologies	Description
Titoría en grupo	Ofreceráse a atención personalizada durante todo o proceso de ensino e aprendizaxe da materia en relación a realización das diferentes tarefas metodolóxicas como son a elaboración de traballos, dossier, resolución de problemas e exercicios varios que se contemplan no programa. Do mesmo xeito, realizaranse nas horas de titoría establecidas para cada caso e dúbida por parte do alumnado.
Traballos de aula	Ofreceráse a atención personalizada durante todo o proceso de ensino e aprendizaxe da materia en relación a realización das diferentes tarefas metodolóxicas como son a elaboración de traballos, dossier, resolución de problemas e exercicios varios que se contemplan no programa. Do mesmo xeito, realizaranse nas horas de titoría establecidas para cada caso e dúbida por parte do alumnado.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Ofreceráse a atención personalizada durante todo o proceso de ensino e aprendizaxe da materia en relación a realización das diferentes tarefas metodolóxicas como son a elaboración de traballos, dossier, resolución de problemas e exercicios varios que se contemplan no programa. Do mesmo xeito, realizaranse nas horas de titoría establecidas para cada caso e dúbida por parte do alumnado.

Avaliación

	Description	Qualification
Traballos de aula	Solamente presenciales	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Semipresenciales: 30% No presenciales: non puntúa	30
Traballos tutelados	Semipresenciales: 30% No presenciales: 30 %	30
Probas de resposta curta	Semipresenciales: 40% No presenciales: 70%	30

Other comments on the Evaluation

La evaluación que se propone va a ser una evaluación multicriterio, es decir, una evaluación que admite propuestas de valoración del alumno/a en todas las actividades que lleve a cabo (conocimientos teóricos, prácticas, trabajos, examen, ...) permitiendo una evaluación conjunta que tienda a una valoración integral del alumno/a.

As actividades de valoración implicarán:

1. La asistencia y participación en las clases teóricas y actividades prácticas.
2. La realización de un trabajo monográfico y el aprendizaje en grupo.
3. La realización de un ejercicio escrito, a final de curso.

Criterios de evaluación:

Teoría

- Identificación del concepto, las funciones, tareas y contenidos propios de acción tutorial y orientadora.
- Identificación y descripción de las principales técnicas e instrumentos de orientación y tutoría.
- Capacidad para adoptar una actitud reflexiva, activa, crítica y transformadora ante la tutoría y orientación familiar y su intervención.
- Análisis y valoración de las funciones de la familia como contexto educativo y socializador.

Grupo grande

- Capacidad para diseñar y aplicar distintas técnicas y estrategias para la acción tutorial y orientadora.
- Justificación de la elección de una técnica de acuerdo con los objetivos propuestos.

- Capacidad de descripción, análisis y resolución de casos prácticos propuestos

Grupo reducido/trabajo individual

- Originalidad de la propuesta de intervención del proyecto de aprendizaje tutorizado.
- Aportaciones personales.

En este sistema de evaluación se tendrán en cuenta las diferentes características personales y profesionales del alumnado. Para ello, a principio de curso (la primera quincena de clases), los alumnos matriculados deberán entregar ficha y elegir la opción con la que desean ser evaluados (presencial, semipresencial o no presencial).

Los alumnos/as que se ajusten a un tipo de criterio (A, B o C) deben puntuar en todos los aspectos que se señalan, de manera inexcusable, para poder superar la materia. Son criterios sumativos entre sí y nunca se podrá sumar si en alguno de los criterios tiene una valoración nula. Las fechas límite de presentación de la documentación se acordará al principio delcuatrimestre.

As actividades no superadas durante o cuatrimestre podrán ser recuperadas na convocatoria de xullo, manténdose as puntuacións previamente conseguidas"

No seguinte enlace podense consultar día/hora/lugar do exame (apartado datas exames):

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

ACOSTA PÉREZ, B. (2002). Escuela y familia: complementos educacionales. La Habana: Pueblo y Educación.

ALES SIOLI, J. (2005). La mediación familiar: Teoría, análisis y regulación en España .Sevilla: Aconcagua Libros.

ÁLVAREZ GONZÁLEZ, B. (2003). Orientación familiar: Intervención familiar en el ámbito de la diversidad . Madrid: Sanz y Torres.

Asociación Interdisciplinaria Europea de Estudios de la Familia (AIEEF), info@aieef.org

ALONSO TAPIA, J. (1995). Orientación educativa: teoría, evaluación e intervención . Madrid: Síntesis.

ÁLVAREZ GONZÁLEZ, M. y BISQUERRA ALZINA, R. (Coords.) (1998). Manual de Orientación y Tutoría . Praxis.

ARNÁIZ, J. e ISÚS, S. (1995). La tutoría organización y tareas .Barcelona, Grao.

BERNAL MARTÍNEZ DE SORIA, A. (2005). La familia como ámbito educativo. Madrid: Rialp.

BOUCHÉ PERIS, J. H. e HIDALGO MENA, F.L. (2004). Mediación y Orientación Familiar II. Madrid: Dykinson.

BRUNET, J.J. Y NEGRO, J.L. (1995). ¿Cómo organizar una Escuela de Padres?. (2a ed.). Vol. I y II.Barcelona: Paidós-MEC.

CANOGONZÁLEZ, R. (2008). Funciones del Departamento de Orientación: La Atención a la Diversidad. En Ministerio de Educación, Política Social y Deporte. Funciones del Departamento de Orientación . Secretaría General de Educación: Madrid, pp.161-202.

CASTILLOARREDONDO S., TORRES GONZÁLEZ, J.A. y Polanco González, L. (2003). Acción tutorial en los Centros Educativos. Formación y Práctica. Vol. 1. Formación.Madrid: UNED.

CASTILLOARREDONDO S., TORRES GONZÁLEZ, J.A. y Polanco González, L. (2003). Acción tutorial en los Centros Educativos. Formación y Práctica. Vol. 2. Práctica.Madrid: UNED.

CASTRO SANTISTEBAN, M. (2007). ¿Cómo diseñar e implementar una Escuela de Padres? Manual práctico.Bogotá: PsicoEditores.

COMELLAS, M. J. y otros (Coord.) (2002). Las competencias del profesorado para la acción tutorial . Barcelona: Cisspraxis, S.A.

COMELLAS, Mª J. (2008). Familia y escuela: compartir la educación . Barcelona: Graó.

DÍEZ DE ULZURRÚN, A. y MASEGOSA, A. (1996). La dinámica de grupos en la acción tutorial. Biblioteca de Guix. Barcelona: Craó.

- GONZÁLEZ FALCÓN, I. (2009). Integración socio-educativa de los padres y madres inmigrantes en los Centros. Huelva: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Huelva.
- GIL MARTÍNEZ, R. (1997). Manual para tutorías y departamentos de orientación: educar la autoestima - aprender a convivir. Madrid: Escuela Española.
- LEY Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación (B.O.E., de 4 de mayo).
- LONGÁS, J. y MOLLÁ, N. (Coord.) (2007). La escuela orientadora. Madrid: Narcea.
- LÓPEZ FRANCO, E. (1998). La familia: Nuevo contexto educativo entre el conflicto y la esperanza. Revista Complutense de Educación, vol. 8, nº 2, 49- 100.
- LÓPEZ URQUIZAR, N. y SOLÁ MARTÍNEZ, T. (2005). Orientación escolar y tutoría. Granada: Grupo Editorial Universitario.
- MARTÍN, X. y otros (2008). Tutoría. Técnicas, recursos y actividades. Madrid: Alianza Editorial.
- MARTÍNEZ GONZÁLEZ, M. de C.; ÁLVAREZ GONZÁLEZ, B. (2003). Orientación Familiar. Madrid: UNED.
- MARTÍNEZ GONZÁLEZ, M. de C.; ÁLVAREZ GONZÁLEZ, B. y FERNÁNDEZ, A.P. (2009). Orientación Familiar: Contextos, evolución e intervención. Madrid: Sanz y Torres.
- MARTÍNEZ GONZÁLEZ, Mª de C. (2007). Orientación educativa y tutoría. Madrid: Sanz y Torres.
- MARTÍN, R. (2003). Escuela y familia: una alianza necesaria. Buenos Aires: Troquel.
- M.E.C. (Inst. Sup. de Form. del Prof.) (2006). La acción tutorial: su concepción y su práctica. Madrid: MEC-Subdirección General de Información y Publicaciones.
- Mollá, N. y Longás, J. (2009). La escuela orientadora: La acción desde una perspectiva institucional. Narcea Ediciones. ISBN 8427715242
- NEGROMONCAYO, A. (2006). La orientación en los centros educativos. Barcelona: Graó.
- PÉREZ ADÁN, J. (2005). Repensar la familia. Madrid: EIUNSA (Ediciones Internacionales Universitarias).
- RAMÍREZ CABAÑAS, J. y GAGO, L. (1995). Guía práctica del profesor-tutor (en educación primaria y secundaria). Madrid: Narcea.
- RIODEL, D.; ÁLVAREZ, B.; BELTRÁN, S.G. y TÉLLEZ, J.A. (2003). Orientación y educación familiar. Madrid: UNED.
- Ruz Martín, I. (2010). Diseño y elaboración de materiales informatizados en el ámbito de la orientación educativa y la tutoría. Pixel-Bit: Revista de medios y educación, ISSN 1133-8482, Nº. 36, 2010, págs. 41-51
- Sánchez Rodríguez, E. (2007). El período de adaptación a la escuela infantil. Gestionando los nuevos actores y escenarios de la formación en la sociedad del conocimiento / coord. por Manuel Lorenzo Delgado, 2007, ISBN 978-84-8144-398-1, págs. 393-404
- SOLER NEGES, J.L. (Coord.) (2004). Orientación y tutorial. Zaragoza: Mirá Editores.
- VV.AA. (2001). La acción tutorial. El alumnado toma la palabra. Barcelona: Graó.
- VV.AA. (2001). Ser profesor, ser tutor. Orientación educativa para docentes. Huelva: Hergué Editorial.

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Organización do centro escolar/O05G110V01203

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102

Other comments

É convinte certo dominio da informática en canto/relación o manexo de aplicacións de carácter xeral (tratamento de textos, internet, programa de presentación, ...). Por outra banda os estudantes tamén deben ter coñecementos mínimos do uso da biblioteca (saber realizar búsquedas de información bibliográfica, bases de datos, etc.).

IDENTIFYING DATA				
Psicología: Fundamentos psicológicos da intervención temperá				
Subject	Psicología: Fundamentos psicológicos da intervención temperá			
Code	005G110V01304			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinator	Puente Carracedo, Hipólito			
Lecturers	Puente Carracedo, Hipólito Sueiro Domínguez, Encarnación			
E-mail	hpunte@cop.es			
Web				
General description				

Competencias de titulación	
Code	
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicológicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
B7	Resolución de problemas
B9	Traballo en equipo
B15	Aprendizaxe autónoma

Competencias de materia	
Expected results from this subject	Training and Learning Results
Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución.	A6
Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicológicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	A8
A10 Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	A10
A11 Reflexionar sobre as prácticas para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes	A11
B7 Resolución de problemas	B7
B9 Traballo en equipo	B7 B9
B15 Aprendizaxe autónoma	B15

Contidos	
Topic	
O DESENVOLVEMENTO HUMANO	1.-A natureza do desenvolvemento humano. 2.-Determinantes do desenvolvemento . 3.-As etapas da vida.

O DESENVOLVEMENTO PRENATAL

- 1.- Comezo da vida e crecemento prenatal
- 2.- O desenvolvemento da conducta prenatal
- 3.- O proceso do nacemento
- 4.- Anomalías fetais e complicacións no parto

O NEONATO

- 1.-O neonato
- 2.-Estados e ritmos do bebé
- 3.-Os reflexos
- 4.-Desenvolvemento temperá da percepción
- 5.-Interacción social

A PRIMEIRA INFANCIA

- 1.- O desenvolvemento do cerebro
- 2.- O desenvolvemento das habilidades motoras
- 3.- A percepción
- 4.- A intelixencia
- 5.- A afectividade
- 6.- A Linguaxe

A SEGUNDA INFANCIA

- 1.- Desenvolvemento físico e psicomotor.
- 2.- Desenvolvemento da intelixencia.
- 3.- A socialización: familia e escola.
- 4.- A Linguaxe.
- 5.- A Afectividade

ATENCIÓN TEMPERÁ E TRASTORNOS NO DESENVOLVEMENTO

- 1.- A discapacidade intelectual
- 2.- A discapacidade visual
- 3.- A discapacidade auditiva
- 4.- A parálise cerebral
- 5.- Trastornos do espectro autista

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Sesión maxistral	9	0	9
Presentacións/exposicións	15	30	45
Actividades introdutorias	3	0	3
Titoría en grupo	15	29	44
Traballos tutelados	8	30	38
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	9	11

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Presentacións/exposicións	Exposición, por grupos, diante do grupo mediano, e despois, por escrito, ao profesor, dos resultados da valoración, mediante cuestionarios, escalas, probas adaptadas ao alumnado de educación infantil, con determinados déficits ou trastornos, co obxecto de ter a informacións máis precisa posible do seu desenvolvemento e poder adaptar a intervención docente.
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas a tomar contacto e recoller información do alumnado e presentación da materia.

Titoría en grupo	O estudante presenta no grupo clase, aspectos dos contidos da materia, previamente preparados, utilizando material proporcionado polo profesor, ademais das aportacións persoais que poida realizar o estudante, utilizando a bibliografía suxerida.
Traballos tutelados	Realización de traballos en pequeno grupo ou individuais sobre contidos da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballos tutelados	Completando a titoría en grupo, na titoría individual asesorarase ao alumnado en todos aqueles aspectos nos que lle xurdan dúbidas ao desvelar o traballo individual. Proporáselle que leve un cartafol do seu traballo persoal que será revisado tanto na titoría en grupo como na individual.

Avaliación

	Description	Qualification
Presentacións/exposicións	Exposición, por grupos, diante do grupo mediano, e despois, por escrito, ao profesor, dos resultados da valoración, mediante cuestionarios, escalas, probas adaptadas ao alumnado de educación infantil, con determinados déficits ou trastornos, co obxecto de ter a informacións máis precisa posible do seu desenvolvemento e poder adaptar a intervención docente.	30
Titoría en grupo	O estudante presenta no grupo clase, aspectos dos contidos da materia, previamente preparados, utilizando material proporcionado polo profesor, ademais das aportacións persoais que poida realizar o estudante, utilizando a bibliografía suxerida.	15
Traballos tutelados	Realización de traballos en pequeno grupo ou individuais sobre contidos da materia.	25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	30

Other comments on the Evaluation

Na convocatoria de Xullo, unicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuadrimestre.

No caso de que algún estudante non poida ser obxecto dunha avaliación continua, nin o seu traballo poida ser titorizado polo docente, realizará unha proba sobre os contidos teóricos, que suporá o sesenta por cento da cualificación final, e outra sobre os contidos prácticos, que representará o corenta por cento da cualificación final. Para superar a materia será preciso que en cada unha das partes (teórica e práctica) acade un cincuenta por cento da cualificación establecida para cada parte.

No seguinte enlace podense consultar día/hora/lugar do exame (apartado datas exames):

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

-
-
-
-

BRAZELTON, T. (2012). *Las necesidades básicas de la infancia*. Barcelona:GRAO.

PALACIOS, J.; MARCHESI, A.; COLL, C. [comp.- (2001): *Desarrollo Psicológico y Educación* (tomos I, II,III). Madrid:Alianza

PÉREZ-LÓPEZ, J. Y BRITO, A.G. (Coord..) (2004). *Manual de atención temprana*. Madrid: Ediciones Pirámide.

Complementarias

Deaño, M. (Ed.). (2001). *Intervención temprana en la deficiencia mental*. Ourense: GERSAM.

GRUPO DE ATENCIÓN TEMPRANA (2000). *Libro Blanco de la Atención Temprana*. Madrid: Ministerio de Trabajo y Servicios Sociales. Real Patronato de Prevención y Atención a Personas con Minusvalías.

VIGUER, P. (2004). *Optimización evolutiva. Fundamentos del desarrollo óptimo*. Madrid: Ediciones Pirámide.

Outras referencias de interese

AUCOUTURIER, B. (2012). *L'enfant terrible. ¿Qué hacer con el niño difícil en la escuela?*. Barcelona: GRAÓ.

BARLET, X. Y GRAS, R. (1995). *Atención temprana al bebé sordo*. Barcelona: Masson.

CANDEL, I. (1993). *Programa de atención temprana*. Madrid: CEPE.

GARCIA, B. e HERRANZ, P. (1996). *Los orígenes del desarrollo social: el apego*. Madrid: UNED

JOHNSON-MARTÍN, N., JENS, K., ATTERMEIR, S. Y HACKER, B. (1994). *Currículo Carolina. Evaluación y ejercicios para bebés y niños pequeños con necesidades especiales*. Madrid: TEA.

PAPALIA, D.E., e WENDKOS, S (2001), 8ª edición). *Psicología del Desarrollo*. Colombia: McGraw Hill.

PEÑAFIEL PUERTO, et al (2001). *El niño en desarrollo*. Madrid: Ediciones del Laberinto.

PÉREZ, M. Y CASTRO, J. (1994). *El desarrollo psicológico de los niños ciegos en la primera infancia*. Barcelona: Paidós.

VILLA, E., AGUIRRE, M., ALVAREZ, M.J., GARRO, G., MURILLO, P. Y NARBONA, J. (1992). *Desarrollo y estimulación del niño. Durante los tres primeros años de su vida*. Pamplona: EUNSA.

ZULUETA, M.I. Y MOLLÁ, M.T. (2001). *Programa para la estimulación del desarrollo infantil (el niño de 1 año, 2 años, 3 años y 4 años)*. Madrid: CEPE.

Recomendacións**Subjects that continue the syllabus**

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

IDENTIFYING DATA				
Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil				
Subject	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil			
Code	O05G110V01305			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Tellado González, Fernando			
Lecturers	Iglesias Sarmiento, Valentín Tellado González, Fernando			
E-mail	ftellado@uvigo.es			
Web	http://ftellado@uvigo.es			
General description	Abordamos os diferentes sistemas da abordaxe de optimización dos procesos de aprendizaxe no desenvolvemento infantil. A avaliación das dificultades de aprendizaxe e a intervención nas mesmas mediante a aplicación dos diferentes programas para mellóraa da aprendizaxe infantil			

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B7	Resolución de problemas

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Identificar dificultades de aprendizaxe, disfunciones cognitivas, problemas de percepción visual, auditiva e atención	A2 A3	B2
Informar-la.	A2 A4	B1 B7
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos tipos de aprendizaxe	A1 A2 A3	
Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais.	A1 A2 A3 A8 A10	B1 B2 B7

Contidos

Topic	
Dificultades de aprendizaxe	Concepto de dificultades de aprendizaxe. Clasificación das dificultades de aprendizaxe

Teorías e modelos explicativos das dificultades de aprendizaxe

Cognitivos
Neuropsicológicos

Avaliación das dificultades de aprendizaxe	Recoleita de información. Instrumentos de recollida da información. Técnicas de recolleita de información. Aplicación de probas. Elaboración de conclusións e redacción de informes.
Intervención nas dificultades de aprendizaxe na educación infantil	Programas de mellora das capacidades cognitivas. Programas de mellora das habilidades perceptivas. Programa de mellora da atención. Programa de mellora das habilidades socio-afectivas. Programas de reforzos das aprendizaxes básicas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Traballos de aula	24	24	48
Sesión maxistral	25	71	96
Traballos e proxectos	4	0	4
Probas de tipo test	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Explicación do programa da materia, os núcleos de contidos, as competencias que se espera sexan alcanzadas, o sistema de traballo e de avaliación da materia
Traballos de aula	Serán realizados baixo a supervisión do profesor, serán repartidos por grupos . Ao finalizar cada traballo o grupo que o realizou explicácello brevemente ao resto dos grupos . A elaboración do traballo sera supervisada en todo momento polo profesor , ben directamente no aula, mediante tutoría ou por medios informáticos.
Sesión maxistral	Explicación de cada un dos nucleos temáticos dos contidos da materia . o profesor dedicase estas sesións a expoñer e explicar os contidos da materia . Todo o material que se utilice sera entregado aos alumnos . Así mesmo entregásenselles os temas referidos aos contidos da materia.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballos de aula	Os alumnos dispoñeran de tutorías individualizadas. Tamen dispoñan de tutorías en pequenos grupos. Poden realizar consultas mediante o teléfono e o correo electrónico co profesor .
-------------------	--

Avaliación

	Description	Qualification
Traballos de aula	A presentación do traballo, seu plantexamento e resultados e conclusións as que o alumno chega con ese traballo. Os traballos se puntuaran de 1 a 10	50 de la nota final
Probas de tipo test	Número de acertos ao que se descontara o numero de erros dividido entre tres. Esto se multiplicara por dez e o resultado desta operación divídese polo número de preguntas da proba.	50 de la nota final

Other comments on the Evaluation

La evaluación de los trabajos prácticos se realizara mediante la utilización de la herramienta E- rubrica

Para superar la materia es necesario tener una nota mínima de 5 en la parte teórica y 5 en los trabajos

El alumnado no asistente , tendra que entregar todos los trabajos prácticos, realizar el examen tipo test y un examen de los trabajo de aula.

As actividades non superadas durante o cuadrimestre poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo, manténdose as puntuacións previamente conseguidas.

No seguinte enlace podense consultar día/hora/lugar do exame (apartado datas exames):

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

garcia vidal y González Manjón, **Dificultades de aprendizaje e Intervención Psicopedagógica**, EOS,
 Nicasio García, Jesus, **Manual de dificultades de Aprendizaje**, Narcea 3ª edición,
 Molina, et al, **El fracaso en el aprendizaje escolarII Un enfoque cognitivo.**, 2ª 1998,
 Garcia Sanchez, J:N, **Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica.**, 2001,
 Defior,S, **Las dificultades de aprendizaje: Un enfoque cognitivo**, 2ª 2007,
 American psychiatric association, **Manual diagnostico y estadistico de los trastornos mentales**, 4ª 1998,
 Nicasio, J, **Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica.**, 11ª 2001,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/O05G110V01302

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/O05G110V01402

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Other comments

Esta materia esta vinculada as que aparecerán no terceiro curso do grao e que conforman a mención de educación especial.

IDENTIFYING DATA				
Antropoloxía: Pensamento e cultura				
Subject	Antropoloxía: Pensamento e cultura			
Code	005G110V01401			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Mayobre Rodríguez, Purificación			
Lecturers	Mayobre Rodríguez, Purificación			
E-mail	pmayobre@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia é unha introdución ao estudo de toda unha problemática na que estamos inmersas/os polo mero feito de pertencer a esta sociedade. A análise abórdase desde un enfoque filosófico, é dicir, autorreflexivo, crítico e autocrítico.			

Competencias de titulación

Code	
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Comunicación oral e escrita
B6	Capacidade de xestión da información
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Comprender a filosofía como saber específico que se ocupou de problemas que incumben á totalidade.		B1
Coñecer e comprender os problemas filosóficos no seu contexto e entender a vinculación con outras manifestacións culturais do momento.	A8	B13
Coñecer e entender os esquemas de pensamento que estiveron e están presentes na nosa configuración mental.	A3	B13
Coñecer as ideas que forxan o noso presente en contextos multiculturais.	A3	B12
Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumento.		B1 B3
Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.		B6 B13 B19

Contidos

Topic	
1.- A filosofía nun mundo global.	1.1. Aproximación aos conceptos de cultura, sociedade, pensamento.
2. A modernidade como unha forma concreta de civilización.	1-2. Cultura versus civilización.
3.- Filosofías do século XX.	1.3. A filosofía ou a capacidade de repensar o mundo.
4.- A posmodernidade e o pensamento polifónico.	2.1.- A era da razón. Teorías sociais e políticas da modernidade.
	2.2. A axenda oculta da modernidade.
	3.1- Principais correntes de pensamento do século XX e XXI.
	4.1- Retos da posmodernidade: globalización, diversidade cultural e pensamentos alternativos.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours

Traballos tutelados	0	40	40
Seminarios	15	22	37
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	24	6	30
Titoría en grupo	8	0	8
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	30	33

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballos tutelados	Realización dun traballo de introdución á investigación relacionado coa temática da materia. Exposición por parte do alumnado ante a docente e/ou grupo de estudantes do resultado do traballo.
Seminarios	Presentación e debate dun tema de actualidade a partir da análise dun documento escrito ou gráfico.
Actividades introdutorias	Introdución á materia e explicación do tipo de actividades que se van a desenvolver durante o cuadrimestre.
Sesión maxistral	Exposición dos temas do programa.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumnado mantén coa profesora da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballos tutelados	Seguimento por parte da proferora dos traballos obrigatorios que se han de realizar para superar a materia.

Avaliación

	Description	Qualification
Traballos tutelados	Avaliación do proceso, resultados e presentación dun traballo de iniciación á investigación.	30. Para facer media é necesario obter nesta proba polo menos o 50
Seminarios	Presentación e debate dun tema relacionado co temario a partir da análise dun documento escrito ou gráfico.	20 Para facer media é necesario obter nesta proba polo menos o 50
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame sobre o temario da materia.	50. Para facer media é necesario obter nesta proba polo menos o 50

Other comments on the Evaluation

Segunda convocatoria: de non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. Alumnado non presencial: realizará un exame (ata 6 puntos, 60%), un traballo (ata 4 puntos, 40%). Para facer media é preciso obter, polo menos, 3 puntos no exame e 2 no traballo.

Bibliografía. Fontes de información

Ayestarán, Ignacio y otros (eds.), **Filosofía en un mundo global**, Anthropos,
 Mosterín, Jesús, **Filosofía de la cultura**, Alianza,
 Giner, Salvador, **Historia del Pensamiento Social**, Ariel,
 Valcárcel, Amelia, **Feminismo en el mundo global**, feminismo en el mundo global,

Recomendarase unha bibliografía específica para os temas do programa.

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta**

Subject	Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta			
Code	O05G110V01402			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	2c
Teaching language	Galego			
Department	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinator	Sepúlveda Gradín, Juan Vicente			
Lecturers	Iglesias Sarmiento, Valentín Sepúlveda Gradín, Juan Vicente			
E-mail	sepulveda@edu.xunta.es			
Web				
General description	Esta materia ten a finalidade de familiarizar ao profesor de Maxisterio con aquelas anomalías e trastornos da conduta que poidan aparecer na época escolar impedindo un normal desenrolo físico, psíquico, e intelectual, polo que, o mestre ha de adequerir os coñecementos pertinentes para minimizar os efectos negativos de estas anomalías. Identificar os distintos tipos de trastornos da infancia, a súas causas e as formas de intervención. Ha de mostrar ao mestre os conceptos e fundamentos teóricos básicos das características diferenciais da psicología infantil e os aspectos metodolóxicos específicos para o coñecemento e intervención nas condutas problemáticas da infancia que poidan interferir de xeito significativo no desenrolo persoal, social, escolar e familiar do neno nas súas deficientes manifestaciones (déficit de intelixencia, déficit de atención, hiperactividade, conduta disocial, ansiedade, trastornos afectivos, do sono, da eliminación[])			

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo

B11 Habilidades nas relacións interpersoais

B14 Compromiso ético

B16 Adaptación a novas situacións

B21 Motivación pola calidade

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Capacitar aos docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensions. Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, equidade e ao respecto aos dereitos humanos cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva. Capacidad de organización e planificación Comunicación oral e escrita	A2 eA3	B2 B3
Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia no aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles. Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	eA4 A5	B6 B7
Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvemento que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia . Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida. Habilidades nas relacións interpersonales. Compromiso ético	A8 A9 A10 A11	B1 B2 B3 B6 B11 B14
Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias. Adaptación a novas situacións	A1 A3 A5 A10	B1 B3 B7 B8 B9 B16
(*)	A12	B21

Contidos

Topic	
Conduta e aprendizaxe.	Condicionamento clásico. Condicionamento operante. Aprendizaxe cognitivo-social.
Técnicas de intervención nos trastornos do comportamento.	Técnicas baseadas no condicionamento clásico, no condicionamento operante e na teoría da aprendizaxe social. Técnicas cognitivas e de autocontrol.
Os trastornos do comportamento.	Conceptualización. Clasificación. Epidemioloxía. Factores de risco e protectores. O papel da familia e a escola na abordaxe dos problemas do comportamento. Modelo de intervención.
Trastornos leves da personalidade e do estado de ánimo.	Sentimentos de inferioridade. Timidez. Baixa tolerancia á frustración. Celotipias. Agresividade. Depresión. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos da conduta	Trastorno por déficit de atención con hiperactividade. Trastorno de conduta. Negativismo desafiante. Concepto, etiología e diagnóstico. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Hábitos nerviosos.	Concepto, etiología e diagnóstico. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos da fala.	Tartamudez. Mutismo selectivo. Dislalias. Concepto, etiología e diagnóstico. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos por ansiedade	Fobias. Angustia por separación. Trastorno por evitación. Ansiedade excesiva. Concepto, etiología e diagnóstico. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos da inxesta e a eliminación	Pica. Enuresis. Encopresis. Estratexias de intervención psicoeducativa.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Traballos de aula	24	24	48

Sesión maxistral	25	71	96
Probas de resposta curta	1	0	1
Traballos e proxectos	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Explicación do programa da materia , os núcleos de contido, as competencias que se esperan que sexan alcanzadas, o sistema de traballo e de avaliación da materia.
Traballos de aula	Serán realizados baixo a supervisión do profesor nas sesións de pequeno e mediano grupo. Ao finalizar o grupo que o realizou explicará o seu traballo ao resto dos grupos. A elaboración dos traballos sera supervisada en todo momento polo profesor, ben directamente no aula como en tutoría. Nos medianos grupos os alumnos realizarán un programa de intervención sobre algúns dos trastornos obxecto de estudo. Nos pequenos grupos realizaranse actividades de reflexión sobre distintas cuestións da asignatura.
Sesión maxistral	Explicación de contidos teóricos. Nestas sesións, o profesor explicará os contidos da materia e os alumnos poden intervir propoñendo a suas dudas e opinións.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballos de aula	Os alumnos disporán de tutorías individualizadas. Tamén disporán de tutorías en pequenos grupos.
Tests	Description
Traballos e proxectos	Os alumnos disporán de tutorías individualizadas. Tamén disporán de tutorías en pequenos grupos.
Probas de resposta curta	Os alumnos disporán de tutorías individualizadas. Tamén disporán de tutorías en pequenos grupos.

Avaliación

	Description	Qualification
Traballos de aula	Os alumnos presentarán informes escritos das actividades realizadas nos pequenos grupos.	10 da nota final.
Probas de resposta curta	As probas de avaliación consistirán en responder por escrito a preguntas de resposta curta sobre os contidos do programa da asignatura	70 da nota final
Traballos e proxectos	Os alumnos elaborarán dous programas de intervención sobre aqueles trastornos que elixan. Presentarán informe por escrito.	20 da nota final

Other comments on the Evaluation

Tanto para asistentes como para non asistentes: Para aprobar a asignatura é preciso acadar o 50% da puntuación en cada unha das partes avaliadas.

Criterios de avaliación para NON asistentes: Os alumnos para ser considerados non asistentes o comunicarán por escrito ao profesor durante o mes de setembro; de non ser así serán considerados asistentes.

Exame: Ata o 60% da nota final. Tipo de exame igual ao dos asistentes.

Prácticas da asignatura: Ata o 40% da nota final. Os alumnos terán que presentar dous programas de intervención sobre dous trastornos do comportamento. As instrucións e o seguemento serán realizados nas horas de tutoría. Ditados informes serán defendidos oralmente por o alumno ao final do curso, no día e hora que o profesor sinala.

As competencias non adquiridas na primeira edición das actas (mes de Maio), serán de novo avaliadas no mes de xullo.

No seguinte enlace podense consultar día/hora/lugar do exame (apartado datas exames):

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

López Ibor, J, **Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales**, Masson,
Caballo, V, **Manual de psicología clínica , infantil y adolescente, trastornos específicos**, Masson,
Gutierrez, J, **Planificación terapéutica de los trastornos psiquiátricos del niño y del adolescente.**, S.B.,

Bibliografía Básica

Buendía, J. (2004). *Psicopatología en niños y Adolescentes. Desarrollos Actuales*. Madrid: Pirámide.

Jiménez, M. (1997). *Psicopatología infantil*. Málaga: Aljibe.

Rodríguez Sacristán, S. (2002). *Psicopatología Infantil Básica*. Madrid: Pirámide.

Bibliografía Complementaria

Ajuriaguerra. (1976). *Manual de Psiquiatría Infantil*. Barcelona: Ed.Toray-Masson.

Ayuso Gutiérrez, J. Luis. (1992). *Manual de Psiquiatría*. Madrid: Ed. Interamericana.

Beck, Aaron. (1998). *Terapia cognitiva de los trastornos*. Barcelona: Paidós Ibérica,

Belloch e outros . (1999). *Psicopatología. Vol. I y II*. Ed. McGraw Hill.

Buceta, J. M. e Bruno, A. M. (1996). *Tratamiento Psicológico de Hábitos y Enfermedades Mentales*. Madrid: Pirámide.

Caballo, Vicente. (1993). *Manual de Técnicas de Terapia y Modificación de Conducta*. Ed. Siglo XXI.

Caballo, V.E. e Simon, M.A. (2005). *Manual de Psicología Clínica infantil y del adolescente*. Madrid: Pirámide.

Caso, I. (1997). *Manual de Psicoterapias Cognitivas*. Barcelona: Paidós.

CIE - 10 (1992). (*Diccionario*) (*Clasificación Internacional de Enfermedades*) *Trastornos Mentales y del Comportamiento*. Madrid: Ed. Meditor.

DSM-IV. (1993). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*, APA.

Giménez-Dasi, M. y Mariscal, S. (2008). *Psicología del Desarrollo. Desde el nacimiento a la primera infancia*. Madrid: McGraw Hill

González, R.(2003). *Psicopatología del niño y del adolescente*. Madrid: Pirámide,

Gradillas, V. (1995). *Psicopatología Descriptiva*. Madrid: Eudema.

Gutierrez, J.R. y Rey F. (2000). *Planificación terapéutica de los trastornos psiquiátricos del niño y del adolescente*. Madrid: Smitkline-Beecham.

Harvery, F. (1976). *Trastornos de la conducta en el niño. México*: Ed. Manual Moderno.

Labrador, J. et al. (2004). *Manual de Técnicas de Modificación y Terapia de Conducta*. Madrid: Pirámide.

Lemos, S. (2000). *Psicopatología General*. Madrid: Editorial Síntesis.

Luciano, M. C. (1996). *Manual de Psicología Clínica Infantil. Infancia y Adolescencia*. Valencia: Promolibro.

Marcelli, D. e Ajuriaguerra, J. *Manual de Psicopatología del Niño*.

Mardomingo, M.J. (2002). *Psiquiatría para Padres y Educadores*. Madrid. Narcea.

Martínez Roca. Editorial. *Serie de temas monográficos de trastornos de conducta*

Mayor J. (1986). *Manual de Modificación de Conducta*. Ed. Alhambra..

Mazet. (1995). *Psicopatología del niño y del Adolescente*. Barcelona: Médica y Técnica,

Méndez, F.X. e Maciá, D. (2002). *Modificación de conducta con niños y adolescentes. Libro de Casos*. Madrid: Pirámide.

Midenet. (1994). *Manual Práctico de Psicopatología Infantil*. Barcelona: Toray-Masson,

Monedero, Carmelo. (1978). *Psicopatología General*. Madrid: Biblioteca Nueva.

Ortega-Monasterio. (1993). *Lecciones de Psicología Médica*. Barcelona: PPV.

Pérez Álvarez, M. e outros. (2003). *Guía de Tratamientos Psicológicos Eficaces* Tomo III. *Infancia y Adolescencia*. Madrid: Pirámide.

- Pérez, M. (1995). *Nuevas perspectivas en psicología del desarrollo*. Madrid: Alianza.
- Rodríguez, A. (1997). *Rehabilitación Psicosocial de Personas con Trastornos Mentales Crónicos*. Madrid: Pirámide.
- Thomas Olladik. (1991). *Psicopatología Infantil*. Barcelona: Martinez Roca.
- Trianes, M.V. y Gallardo, J.A. (coord.) (2004). *Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares*. Madrid: Pirámide.
- Vallejo Nagera. (1985). *Introducción a la Psiquiatría*. Ed. Científico Médica.
- Vallejo Pareja, M.A. (1998). *Manual de Terapia de Conducta. Vol I y II*. Madrid: Dykinson.
- Vallejo Ruiloba, J. (1999). *Introducción a la Psicopatología y Psiquiatría*. Barcelona: Masson - Salvat.

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903
 Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904
 Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/O05G110V01304
 Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205
 Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Other comments

Esta materia ten continuidade na mención de educación especial do grado de educación infantil

IDENTIFYING DATA				
Aprendizaxe das ciencias da natureza				
Subject	Aprendizaxe das ciencias da natureza			
Code	O05G110V01403			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Vidal López, Manuel Yebra Ferro, Miguel Ángel			
Lecturers	Vidal López, Manuel Yebra Ferro, Miguel Ángel			
E-mail	yebrama@edu.xunta.es mvlopez@uvigo.es			
Web				
General description				

Competencias de titulación	
Code	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B13	Razoamento crítico
B15	Aprendizaxe autónoma
B17	Creatividade
B18	Liderado
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia	
Expected results from this subject	Training and Learning Results

Coñecemento dos elementos básicos da didáctica das ciencias experimentais.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B5
	A5	B6
	A11	B9
Deseño, planificación e avaliación da actividade docente e a aprendizaxe na aula, no campo das Ciencias da Natureza, atendendo ás necesidades dos estudantes de Educación Infantil		B13
		B15
		B17
		B21
	A1	B1
	A2	B2
Desenvolvemento da capacidade para recompilar, analizar, elaborar, crear, seleccionar e avaliar materiais curriculares de Ciencias da Natureza axeitados ás características do alumno de Educación Infantil	A3	B6
	A4	B8
	A5	B9
	A11	B13
		B15
		B17
Coñecemento da diversidade de recursos didácticos e aplicacións de novas tecnoloxías no ensino das ciencias.		B22
	A1	B1
	A2	B2
	A4	B6
	A11	B8
		B13
Formación básica na utilización de material de laboratorio e na metodoloxía científica.		B17
	A4	B1
	A5	B2
	A11	B6
		B7
		B8
Sensibilidade cara ás temáticas sobre prevención da saúde e preservación do medio natural.		B9
		B13
		B15
		B17
		B18
		B20
		B22
		B22

Contidos

Topic

CONTIDOS TEÓRICOS

A ciencia e a metodoloxía científica.
Fundamentación, obxectivos, metodoloxía e avaliación da área de Coñecemento do Medio Natural, Social y Cultural na Educación Infantil.
Os contidos da área de Coñecemento do Medio Natural, Social y Cultural no decreto do currículo de Educación Infantil en Galicia.
Os recursos para o ensino de Ciencias da Natureza en Educación Infantil.
A flora e fauna do noso entorno.
Elaboración de unidades didácticas en Educación Infantil sobre temas relacionados con Ciencias da Natureza

CONTIDOS PRÁCTICOS

A xerminación
 A combustión
 O ciclo da auga
 A densidade dos corpos
 Ficha ser vivo
 A elaboración do pan
 A elaboración do queixo
 A reutilización/reciclaxe de residuos
 Actividade práctica libre

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Sesión maxistral	20	0	20
Saídas de estudo/prácticas de campo	5	0	5
Traballos de aula	10	20	30
Titoría en grupo	10	0	10
Presentacións/exposicións	10	10	20
Prácticas de laboratorio	15	20	35
Informes/memorias de prácticas	0	15	15
Traballos e proxectos	0	15	15

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Sesión maxistral	Exposicións sobre contidos da materia, directrices dos traballos/prácticas a desenvolver por parte dos alumnos
Saídas de estudo/prácticas de campo	Itinerario polo campus e o río Lonia para coñecer as especies máis comúns de árbores e a vida existente nun curso de auga.
Traballos de aula	O estudante desenvolvera varios traballos vinculados a diferentes temas da materia dada.
Titoría en grupo	Entrevistas do profesor co alumnado co fin de asesoralos no desenvolvemento das actividades da materia propostas e no proceso de aprendizaxe.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e os seus compañeiros dun tema sobre contidos da materia. Pódese levar a cabo individualmente ou en grupo.
Prácticas de laboratorio	Actividades prácticas sinxelas para achegar aos alumnos diversos contidos de Ciencias da Natureza e a metodoloxía científica.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballos de aula	Traballos de aula Atención personalizada ao alumnado nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de titoría sinalado.
Titoría en grupo	Traballos de aula Atención personalizada ao alumnado nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de titoría sinalado.

Avaliación

	Description	Qualification
Traballos de aula	Contempla a revisión dos traballos obrigatorios, cuxo número depende das circunstancias concretas de cada curso e que poden ser presentados individualmente ou en pequeno grupo. Ademais, valoraranse os traballos voluntarios.	30
Presentacións/exposicións	Contempla a avaliación da exposición oral dos traballos solicitados. Terase en conta a organización da exposición, a capacidade comunicativa e a calidade do contido.	30
Prácticas de laboratorio	Contempla a revisión da memoria de prácticas onde se recollen as guías do alumno e profesor das distintas actividades feitas durante o curso.	40

Other comments on the Evaluation

As competencias non superadas durante o cuadrimestre, poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo, manténdose as puntuacións previamente conseguidas.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non as clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

No seguinte enlace pódese consultar día/hora/lugar do examen (apartado *datas exames*):

Bibliografía. Fontes de información

Du Saussois, N., **Actividades en talleres para guarderías y preescolar.**, Ed. Cincel, Madrid.,
Benlloch, M., **Ciencias en el parvulario**, Paidós, Barcelona.,
Brown, S.E. y Stamper, S., **Experiencias de ciencias en educación infantil**, Ed. Narcea, Madrid.,
Harlen, W., **Enseñanza y aprendizaje de las ciencias**, MEC/Morata, Madrid.,
Throop, S., **Actividades preescolares. Ciencias físicas y naturales.**, CEAC, Barcelona.,
Tonucci, F., **A los tres años se investiga.**, 2ª Ed. Hogar del Libro, Barcelona.,
Torres, E., **Cómo despertar la curiosidad científica en su hijo.**, Ediciones Medici, Barcelona.,
Vallejo, A., **Recursos: El material de desecho.**, Cuadernos de Pedagogía 119: 76-79.,
Xunta de Galicia, **Decreto 330/2009, de 4 de junio, por el que se establece el currículo de la educación infantil en la Comunidad Autónoma de Galicia.**, DOGA 23/06/2009,
Zeitlin, S. y L. Taetzsch, **Juegos y actividades preescolares.**, Ed. Ceac, Barcelona.,
Driver, R.; Guesne, E. e Tiberghien, A., **Ideas científicas en la infancia y la adolescencia.**, MEC/Morata, Madrid.,
Lillo, J. y L.F. Redonet, **Didáctica de las ciencias naturales. Tomo 1: Aspectos generales de didáctica y metodología de las Ciencias Naturales.**, Ed. Ecir, Valencia.,
Perales Palacios, F. y P. Cañal de León, **Didáctica de las ciencias experimentales.**, Ed. Marfil, Alcoy.,

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Subjects that it is recommended to have taken before

Coñecemento do medio natural/O05G110V01901

IDENTIFYING DATA**Didáctica da lingua e a literatura infantil**

Subject	Didáctica da lingua e a literatura infantil			
Code	O05G110V01404			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Paz González, María Ángeles			
Lecturers	Paz González, María Ángeles			
E-mail	apaz@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia proporcionará ao futuro docente coñecimentos científicos , estratexias e recursos para favorecer o desenvolvemento da competencia comunicativa do neno de Educación Infantil. Ademais adquirirán as habilidades necesarias para un bon rendimento en lectoescritura e para axudar a descubrir a maxia que esconde un texto literario. Esta asignatura presta especial atención á capacidade creativa da linguaxe, co fin de promover no neno o gusto pola beleza da palabra e o deleite ante a creación de mundos de ficción.			

Competencias de titulación

Code				
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil			
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva			
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos			
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles			
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia			
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión			
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia			
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias			
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes			
B1	Capacidade de análise e síntese			
B2	Capacidade de organización e planificación			
B3	Comunicación oral e escrita			
B6	Capacidade de xestión da información			
B7	Resolución de problemas			
B9	Traballo en equipo			
B11	Habilidades nas relacións interpersoais			
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade			
B13	Razoamento crítico			
B15	Aprendizaxe autónoma			
B17	Creatividade			

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Coñecer os fundamentos lingüísticos, psicolingüísticos, sociolingüísticos e didácticos da aprendizaxe da lingua.	A1 A2

Coñecer a literatura infantil	A1 A2 A7	B1 B2 B3 B17
Fabar, leer e escribir correcta e adecuadamente nlas linguas da comunidade autónoma.	A6 A7	B3 B12
Coñecer o currículo escolar das linguas.	A1 A6	B3
Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.	A2 A4 A6 A10 A11	B1 B2 B6 B7 B9 B13 B15 B17
Organizar e planificar estratexias metodolóxicas para o ensino da comunicación oral.	A2 A3 A4 A6 A11	B1 B2 B6 B9 B13 B15 B17
Ser capaz de identificar aos nenos con problemas de linguaxe oral e escrita así como orientar aos pais.	A6 A10	B11
Capacidade de relación e de comunicación.	A4 A5	B11
Capacidade para traballar en equipo.		B9
Capacidade de análise e síntesis.		B1
Aprendizaxe autónomo.		B15
Desenvolvemento da creatividade.		B17

Contidos

Topic	
1.FACTORES QUE DETERMINAN A ADQUISICIÓN E DESDESENVOLVEMENTO DA LINGUAXE INFANTIL.	1.-A familia. A escola.Análisis da adquisición e desenvolvemento da linguaxe infantil. Etapas.
2.DIDÁCTICA DA COMUNICACIÓN ORAL.	2.-A linguaxe oral.Objectivos. Situacións educativas para o desenvolvemento da linguaxe.Actividades para favorecer a comprensión e expresión oral. Recursos didácticos para estimular e potenciar a capacidade creativa da linguaxe.
3.DIDÁCTICA DA LECTOESCRITURA.	1.-Lectura e escritura. Objectivos. Proceso de aprendizaxe dla lectura. Proceso de aprendizaxe da escritura. A biblioteca de aula infantil. Habilidades metalingüísticas. Desenvolvemento dla conciencia fonolóxica. Actividades e xogos lingüísticos.
4.A LITERATURA INFANTIL DE TRADICIÓN ORAL E A SUA DIDÁCTICA.	4.A literatura infantil de tradición oral e a súa didáctica.A literatura infantil e o neno. Valor do folklore como iniciación á literatura. Contidos de folklore. Poesía, xogo e canción.O Cancioneiro. Xogo dramático.Desenvolvemento de habilidades lingüísticas. Propostas didácticas.
5.POESÍA INFANTIL DE AUTOR E A SUA DIDÁCTICA.	5.Poesía infantil de autor e a sua didáctica.Poesía infantil. Obxectivos.Características e estruturas formais da poesía infantil. Poetas destacados para a Educación Infantil. Proceso didáctico.Xogo dramático.Desenvolvemento de habilidades lingüísticas. Propostas didácticas.
6.O CONTO E A SUA DIDÁCTICA.	O conto e a sua didáctica. Obxectivos. Características dos contos. Xéneros de contos. Cómo contar un conto. Proceso didáctico.O conto como instrumento dinamizador da expresión oral.Estratexias e pautas para construír e inventar contos.Dramatización. Títeres e marionetas. Propostas didácticas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Sesión maxistral	12	30	42
Presentacións/exposicións	20	45	65
Traballos de aula	18	22	40
Actividades introdutorias	1	0	1

Metodoloxía docente	
	Description
Sesión maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia, bases teóricas e /ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polos estudantes.
Presentacións/exposicións	Presentación e exposición oral na aula por parte do alumnado dunha proposta educativa, con apoio de material, en grupo, sobre o proceso didáctico dunha poesía, conto ou dramatización .
Traballos de aula	Os estudantes desenvolverán propostas didácticas e experiencias educativas baixo as directrices e supervisión da profesora. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas dos estudantes.
Actividades introdutorias	Esta sesión servirá para presentar a materia aos estudantes.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Sesión maxistral	Os estudantes disporán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nlas horas de traballo na aula.
Presentacións/exposicións	Os estudantes disporán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nlas horas de traballo na aula.
Traballos de aula	Os estudantes disporán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nlas horas de traballo na aula.

Avaliación		
	Description	Qualification
Presentacións/exposicións	Valorarase o interese e a participación, a aplicación didáctica, a creatividade e a expresión oral: corrección e fluidez.	40
Traballos de aula	A participación activa e implicación nos traballos de aula serán obxecto de avaliación continua.	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas sobre contidos teóricos da materia.Ademais de comprobar o nivel de coñecementos avaliarase a competencia do estudante: -Para elaborar un discurso persoal coherente e correcto. -Para establecer relacións entre os conceptos, entre os núcleos temáticos, entre as reflexións teóricas, as aplicacións prácticas, etc. -Para demostrar a capacidade de lectura comprensiva(interpretativa e crítica)sobre o que se pregunta. -Para demostrar o dominio de expresión escrita (estruturas sintácticas, precisión léxica, corrección ortográfica, etc.)	50

Other comments on the Evaluation
Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cinco puntos sobre dez) tanto o exame teórico como a presentación /exposición do Proceso didáctico dunha poesía, conto ou dramatización.
As competencias non adquiridas serán de novo avaliadas no mes de Xullo.
Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente serán avaliados :
-Proba de resposta longa/ de desenvolvemento: 50%
-Presentación individual, por escrito, con material de apoio, do proceso didáctico dunha poesía: 25%
-Presentación individual, por escrito, con material de apoio, do proceso didáctico dun conto: 25%

Bibliografía. Fontes de información
BETTELHEIM B.Psicoanálisis de los cuentos de hadas.Barcelona,Crítica, 1986.
BIGAS ,M. y CORREIG, M .Didáctica de la lengua en la educación infantil,Madrid, Síntesis 2000

BRYANT, S.C. El arte de contar cuentos. Barcelona, Istmo, 1986.,

CALERO, A. y otros, Acceso a la lectura en Educación Infantil. Barcelona, Praxis, 1999

CERVERA, J. Teoría de la Literatura Infantil. Bilbao, Mensajero, 1991.

MONFORT, M. y JUÁREZ, A. El niño que habla, Madrid, CEPE , 13ª ed. 2008

.Madrid, Escuela Española, 1985

BRAVO VILLASANTE, C. Historia y Antología de la literatura infantil Universal. Valladolid, Miñón, 1988

CERRILLO, P. ¿Dónde está el niño que yo fui? Madrid, Akal, 2004 **CERRILLO, P. Literatura infantil y juvenil y educación literaria. Madrid, Cincel , 2007**

CERVERA, J. Cómo practicar la dramatización. Madrid, Cincel, 1981.

CERVERA, J. Literatura y Lengua en la Educación Infantil. , Bilbao, Mensajero, 1993

COLOMER, T. Introducción a la literatura infantil y juvenil Madrid, Síntesis, 1999

GIL C. ¡A jugar con los poemas !Taller de poesía para niños. Madrid, CCS , 2003

GONZÁLEZ ÁLVAREZ, C. Enseñanza y Aprendizaje de la lengua en la escuela infantil. Málaga, GEU, 2003

Recomendaciones

Other comments

Recoméndase asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamentalmente para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación , por parte da profesora, do grado de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedimentais.

IDENTIFYING DATA				
Idioma estranxeiro I: Francés				
Subject	Idioma estranxeiro I: Francés			
Code	O05G110V01405			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Francés			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Franco Paz, María Victoria			
Lecturers	Franco Paz, María Victoria			
E-mail	vfrances@uvigo.es			
Web				
General description	Adquisición das competencias necesarias correspondentes entre os niveis A2 e B1 do Marco europeo común de referencia para as linguas.			

Competencias de titulación	
Code	
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B15	Aprendizaxe autónoma
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor

Competencias de materia		
Expected results from this subject	Training and Learning Results	
1. Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e trátanse asuntos cotiáns dos ámbitos persoal, e educacional.	A5	B3 B4
2. Comprender a idea principal de películas e de programas de radio ou televisión que tratan temas actuais ou de interese persoal ou profesional, cando a articulación é relativamente lenta e clara.	A5	B3 B4
3. Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada co traballo.	A8	B3 B4
4. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos en cartas persoais.		B3 B4
5. Poder participar espontaneamente nunha conversación que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo familia, afeccións, traballo, viaxes e acontecementos actuais).		B3 B4
6. Poder abordar oralmente en inglés/francés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación infantil.		B3 B4
7. Saber enlazar frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións.		B3 B4

8. Poder explicar e xustificar brevemente as súas opinións e proxectos.		B3 B4
9. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder describir as súas reaccións.		B3 B4
10. Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben enlazados sobre temas que lle son coñecidos ou de interese persoal. Poder escribir cartas persoais que describan experiencias e impresións.	A2	B3 B4
11. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en inglés/francés, con fluidez A2 e seguridade, temas de interese para alumnos de educación infantil (comunicación en actividades dentro do aula; interaccións orais en lingua estranxeira en rutinas e situacións habituais de comunicación BOE 4/1/2007: Real Decreto 1630/2006 polo que se establecen os ensinos mínimos do segundo ciclo de Educación Infantil).	A2	B3
12. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe.	A4 A11	B9 B11 B15
13. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística.	A11	B10 B19 B20
14. Desenvolver certas actitudes afectivas desexables nun docente de L.E. como, por exemplo, solidariedade e cooperación cos demais, interese e tolerancia cara ao diferente, seguridade na propia competencia lingüística, e unha visión da L.E. como medio de comunicación real e non meramente unha asignatura máis.	A3 A5	B12

Contidos

Topic	
1. Aspectos lingüísticos	Léxico, gramática, semántica, corrección fonética, ortografía, ortoepía.
2. Aspectos sociolingüísticos	Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabedoría popular, diferenzas de rexistro.
3. Aspectos discursivos	Ordenar oracións en función da secuencia natural, relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función de organización temática, coherencia e cohesión.
4. Aspectos estratéxicos	Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrasis, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de ayuda.
5. Aspectos interculturais	A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais.
Todos estes temas traballaranse de forma conxunta, global e práctica a través de unidades didácticas centradas en ámbitos e contidos concretos	Propóñense con certa flexibilidade 6 unidades sobre os seguintes temas: a familia, os animais, a gastronomía francesa, os deportes, hábitos e costumes franceses e o conto e a literatura infantil en lingua francesa.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	10	25	35
Traballos de aula	20	20	40
Prácticas autónomas a través de TIC	0	15	15
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	15	25
Presentacións/exposicións	10	22	32
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.

Resolución de problemas e/ou exercicios	Exposición por parte do alumnado ante o docente y/o un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia o de los resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Se pode levar a cabo de maneira individual o en grupo.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballos de aula	La atención personalizada se realizará durante el horario de tutorías, que el profesor detallará en la sesión introductoria del curso, y previa cita solicitada por el alumno por correo electrónico .De esta forma el alumnado podra resolver dudas,plantear sugerencias y reforzar aspectos prácticos de la materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	La atención personalizada se realizará durante el horario de tutorías, que el profesor detallará en la sesión introductoria del curso, y previa cita solicitada por el alumno por correo electrónico .De esta forma el alumnado podra resolver dudas,plantear sugerencias y reforzar aspectos prácticos de la materia.
Prácticas autónomas a través de TIC	La atención personalizada se realizará durante el horario de tutorías, que el profesor detallará en la sesión introductoria del curso, y previa cita solicitada por el alumno por correo electrónico .De esta forma el alumnado podra resolver dudas,plantear sugerencias y reforzar aspectos prácticos de la materia.

Avaliación

	Description	Qualification
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	20
Presentacións/exposicións	Exposición por parte del alumnado ante el docente y/o un grupo de estudantes de un tema sobre contidos de la materia o de los resultados de un traballo, exercicio, proxecto...Se pode levar a cabo de maneira individual o en grupo.	40
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	30

Other comments on the Evaluation

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR *regularmente, deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da *assinatura e cada unha delas puntuará o 50% da nota final.

Na convocatoria de xullo, *únicamente se *evaluarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente á súa *cuatrimestre.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica

La France des institutions, Presses Universitaires de Grenoble, 2001.

CHAMBERLAIN, A. et STEELE, R., *Guide pratique de la communication*, Didier, 1991.

CHOLLET, I. et ROBERT, J.M., *Précis de Grammaire*, Clé International, 2009.

GUILLEMANT, D.,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés/O05G110V01508

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Other comments

Sería aconsellable unha iniciación mínima no idioma francés e coñecementos previos a nivel de bacharelato, ou nivel A1 segundo o marco común europeo para o estudo das linguas. En todo caso pódense reforzar os coñecementos do idioma e elevar o nivel a través de cursos na escola de idiomas ,da UNED e noutros estamentos e medios dos que se dispón na actualidade a nivel autónomo como son as metodoloxías que se poden atopar en internet e as páxinas web especializadas na aprendizaxe das linguas estranxeiras.

IDENTIFYING DATA				
Idioma estranxeiro I: Inglés				
Subject	Idioma estranxeiro I: Inglés			
Code	O05G110V01406			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language				
Department	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinator	Larkin Galiñanes, María Cristina			
Lecturers	Larkin Galiñanes, María Cristina			
E-mail	larkin@uvigo.es			
Web				
General description	A Orde ECI/3854/2007, de 27 de decembro, pola que se establecen os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habiliten para o exercicio da profesión de Mestre en Educación Infantil estipula que un aspecto das competencias que deben adquirirse por parte destes profesionais é "Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira".			

Competencias de titulación

Code	
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B15	Aprendizaxe autónoma
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
1.Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada co traballo.	B3 B4 B10 B11 B12 B19
2.Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben enlazados sobre temas que lle son coñecidos ou de interese persoal.	B3 B4 B10 B11

3.Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e trátanse asuntos cotiáns dos ámbitos persoal e educacional.		B3 B4 B10 B11 B12 B19
4. Poder participar espontáneamente nunha conversación que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo familia, afeccións, o fogar e a súa contorna, etc.)		B3 B4 B10 B11 B12 B19
5.Saber enlazar frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións.		B3 B4 B10 B11 B12 B19
6.Poder abordar oralmente en inglés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación infantil.		B3 B4 B11 B12 B19
7.Poder explicar e xustificar brevemente as súas opinións e proxectos.		B3 B4 B10 B11 B12
8.Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder describir as súas reaccións.		B3 B4 B10 B11 B12 B19
9.Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en inglés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación infantil.	A2 A6	B3
10. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe.	A4 A11	B9 B11 B15
11. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística.	A11	B10 B19 B20
12. Desenvolver certas actitudes afectivas desexables na aprendizaxe dunha L.E. como, por exemplo, solidariedade e cooperación cos demais, interese e tolerancia cara ao diferente, seguridade na propia competencia lingüística, e unha visión da L.E. como medio de comunicación real e non meramente unha asignatura máis.	A3 A5	B12

Contidos

Topic	
1. Aspectos lingüísticos	1. Léxico, gramática, semántica, corrección fonética, ortografía.
2. Aspectos sociolingüísticos	2. Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabeduría popular, diferenzas de rexistro.
3. Aspectos discursivos	3. Ordenar oracións en función da secuencia natural, relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función da organización temática, coherencia e cohesión.
4. Aspectos estratéxicos	4. Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrasis, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración , solicitude de axuda.
5. Aspectos interculturales	5. A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudos/actividades previos	0	20	20
Prácticas de laboratorio	10	0	10
Traballos tutelados	10	21	31

Presentacións/exposicións	10	25	35
Traballos de aula	19.5	0	19.5
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Prácticas autónomas a través de TIC	0	25	25
Probas de tipo test	1.5	6.5	8

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Estudos/actividades previos	Lectura e realización de exercicios. É unha actividade que se levará a cabo de forma autónoma por parte do alumnado.
Prácticas de laboratorio	Adquisición de habilidades básicas e procedimentais e procura de información relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense no laboratorio de idiomas.
Traballos tutelados	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia. Usualmente trátase dunha actividade autónoma dos estudantes que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción e/ou exposición oral.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos no aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a asignatura.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Prácticas autónomas a través de TIC	Os estudantes dispoñerán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.
Traballos tutelados	Os estudantes dispoñerán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.
Presentacións/exposicións	Os estudantes dispoñerán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.

Avaliación		
	Description	Qualification
Prácticas de laboratorio	Adquisición de habilidades básicas e procedimentais e procura de información relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense no laboratorio de idiomas.	20
Traballos tutelados	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia. Usualmente trátase dunha actividade autónoma dos estudantes que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción e/ou exposición oral.	20
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo	20
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos no aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.	20
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	20

Other comments on the Evaluation

Aqueles alumnos que non poidan asistir ás sesións presenciais desta materia deberán poñerse en contacto coa profesora para pactar con ela un programa de traballo individualizado.

Segunda convocatoria: Aqueles alumnos que non superen/non se presenten á primeira avaliación deberán presentarse a unha proba escrita (en inglés) de resposta longa, e a unha proba oral que consistirá nunha entrevista persoal, levada a cabo en inglés e dunha duración de aproximadamente 10 minutos. Estas probas versarán sobre os contidos da materia e cada unha delas puntuará o 50% da nota final.

As actividades non superadas durante o cuadrimestre poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo, manténdose as puntuacións previamente conseguidas na nota final.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non a clase, o alumno gozará de condicións equivalentes de avaliación.

No seguinte enlace pode consultarse día/hora/lugar do exame (apartado datas exames):

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

Collins diccionario español-inglés. inglés-español. Barcelona: Grijalbo, Glasgow: Harper Collins, 2002.

Larousse diccionario: English-Spanish, español-inglés. Barcelona: Larousse, 2008.

Longman Language Activator. Harlow, Essex: Pearson Education, 2002.

Oxford Practice Grammar. J. Eastwood & R. Mackin. University Press, 2006.

Cambridge: Cambridge Co-Build English Guides. Collins, 1996 - 2008

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés/O05G110V01501

Other comments

Para poder cursar esta materia con comodidade e aproveitamento, recoméndase que o alumno teña, ao empezar, un nivel de competencia comunicativa en lingua inglesa próximo ao B1.